

Vestre Landsrets 8. afdeling holdt den 23. november 2020 kl. 16.00 møde på tingstedet i Viborg.

Som dommer fungerede landsdommer Henrik Bjørnager Nielsen.

V.L. S-0580--20

Anklagemyndigheden mod

Vognmandsfirmaet S ApS

og

T

Fremlagte bilag:

- brev af 2. november 2020 fra advokat Jacob Forman

Ankesagen er berammet til hovedforhandling til den 4. januar 2021.

Forsvareren, advokat Jacob Forman, har nedlagt påstand om, at bilag 12, undersøgelses- rapport af 7. december 2018 udarbejdet af professor, dr. med. vet. Henrik Elvang Jensen, samt bilag 13, udtalelse af 21. juni 2019 fra Det Veterinære Sundhedsråd, udgår af sagen og **ikke** tillades dokumenteret eller i øvrigt anvendt, herunder under vidneafhøring.

Forsvareren har subsidiært påstået hovedforhandlingen udsat med henblik på anklagemyndighedens mulighed for på ny at indhente beviser til brug for sagen.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at det tillades, at bilag 12 og 13 kan dokumenteres og anvendes som bevis under sagen.

Bilag 12 er en rapport af 7. december 2018 udarbejdet af professor dr. med. vet. Henrik Elvang Jensen, Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Det fremgår heraf, at sektion for patologi den 4. december 2018 modtog to præparater fra et svin til patoanatomisk undersøgelse. Præparaterne, som var slagtemæssigt, behandlet, omfattede et hudstykke fra bugen samt et stykke af tyndtarmen med tilhørende oment. Rapporten indeholder en beskrivelse af de fund, der er gjort.

Bilag 13 er en udtalelse af 21. juni 2019 fra Det Veterinære Sundhedsråd. Udtalelsen er afgivet på baggrund af skrivelse af 8. januar 2019 fra Nordjyllands Politi. Rapporten af 7. december 2018 fra professor Henrik Elvang Jensen er indgået som en del af grundlaget for rådets besvarelse.

Forsvareren har til støtte for påstandene anført, at den pato-anatomiske undersøgelse på sektion for patologi på Københavns Universitet må anses som efterforskningskridt med henblik på at skaffe beviser til brug for sagen. Der er tale om anteciperet bevisførelse, som er omfattet af retsplejelovens § 745 d. Formålet med at fremsende et præparat til pato-anatomisk undersøgelse er blandt andet at skaffe sagkyndig erklæring på baggrund af det fremviste præparat om alderen på dyrets lidelse. Det må derfor anses for at skulle indgå i sagen som et afgørende bevis. Udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd gengiver alle de væsentligste punkter i udtalelsen og udtaler sig på baggrund af konklusioner i undersøgelsesrapporten.

Der er ikke sket forudgående meddelelse til forsvareren, forinden undersøgelse af præparatet har fundet sted. Beviser til brug for sagen er på baggrund af ovenstående indhentet i strid med retsplejelovens § 745 d, stk. I, og skal udtages af sagen, således at der ikke kan ske dokumentation eller vidneførelse med henblik på dokumentation af de pågældende erklæringer og udtalelser.

Anklagemyndigheden har nærmere bl.a. anført, at der ikke er tale om efterforskningskridt omfattet af retsplejelovens § 745 d, stk. 1. En anmodning til Københavns Universitet om en pato-anatomisk undersøgelse af et hudstykke fra bugen og et stykke af tyndtarmen med tilhørende oment kan ikke sidestilles med de efterforskningskridt, der er nævnt i bestemmelsen. Anmodningen til Københavns Universitet går ud på at få fastslået lidelsens alder og karakter, og politiet har ingen mulighed for at påvirke resultatet af den erklæring, der bliver udarbejdet. Der ville derfor ikke have tjent noget formål at underrette forsvareren. Forelæggelsen for Det Veterinære Sundhedsråd er foregået i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgår af bekendtgørelse nr. 1712 af 15. december 2015, revideret den 28. november 2017, om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd. Spørgsmålene er standardmæssige, og Det Veterinære Sundhedsråd har ikke udtalt sig om andet og mere, end hvad der er sædvanligt i de sager, der forelægges for rå- det. Det fremgår af Det Veterinære Sundhedsråds besvarelse, hvilke oplysninger der ligger til grund for udtalelsen. Forsvareren har endvidere fortsat mulighed for inden hovedfor- handlingen i ankesagen at anmode om, at der stilles supplerende spørgsmål til Københavns Universitet og/eller Det Veterinære Sundhedsråd.

Landsdommerne Henrik Bjørnager Nielsen, Torben Geneser og Cecilie Maarbjerg Qvist har behandlet sagen.

Retsgrundlaget

Det fremgår af retsplejelovens § 745 d, stk. I, at når en afhøring, en konfrontation, en foto- forevisning eller andet efterforskningskridt af lignende betydning kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under hovedforhandlingen, giver politiet meddelelse til forsvareren inden foretagelsen, således at forsvareren

kan få lejlighed til at være til stede. Forsvareren har adgang til at stille forslag med hensyn til gennemførelsen af det pågældende efterforskningskridt. Forsvarerens bemærkninger i så henseende skal tilføjes politirapporten. Har forsvareren ikke mulighed for at komme til stede, eller er det ikke muligt for politiet at give forsvareren meddelelse, kan der kun foretages efterforskningskridt, som ikke kan opsættes. Har forsvareren ikke været til stede, skal forsvareren uden ophold underrettes om det foretagne.

Retsplejelovens § 745 d, stk. 1, blev indsat ved lov nr. 436 af 10. juni 2003 om ændring af bl.a. retsplejeloven som en uændret videreførelse af den tidligere bestemmelse i retsplejelovens § 745, stk. 3.

§ 745, stk. 3, blev indsat ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 om ændring af retsplejeloven m.v. (Efterforskning i straffesager mv.). Ved lovændringen blev i retsplejelovens "Andet afsnit om sagens forberedelse, inden tiltale rejses." bl.a. indsat kapitel 67 om efterforskning, §§ 742-749, og kapitel 68 om afhøringer, §§ 750-754.

Lovforslaget til ændringsloven (LFF 1977-1978.1.134) bygger på udvalgets lovudkast i betænkning nr. 622/197 1.

I betænkning nr. 622/1971 om Efterforskning i straffesager m.v. hedder det under afsnit I.C. om "Udvalgets overvejelser angående efterforskning", side 11-12, blandt andet:

" ...

Efter forslaget § 745 gives der forsvareren adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt, også inden det fremlægges i retten, og forsvareren har krav på at få tilsendt genpart af det, i det omfang det uden ulempe kan mangfoldiggøres. Dette gælder f.eks. rapporter, rids, fotos etc. Forslaget tager ikke stilling til, om tilsendelsen skal ske kontinuerligt, men dette bør, som det fastslås i rigsadvokatens cirkulære, i alle tilfælde ske, når der fremsættes begæring herom, medmindre de særlige nedenfor omtalte hensyn gør sig gældende.

Udvalget foreslår desuden, at der skabes hjemmel for, at forsvareren har adgang til at være til stede under politiafhøringer af sigtede. Sigtede har hidtil kunnet fremkalde samme resultat ved at nægte at udtale sig, medmindre hans forsvarer (advokat) var til stede. Kun i et fåtal af sager kan forsvareren ventes at ville stille krav om at overvære afhøringer. Hensynet til at undgå forsinkelse af undersøgelsen nødvendiggør, at reglen udformes således, at afhøring kan gennemføres, uanset om forsvareren er i stand til at give møde på tidspunktet for afhøringen. I det omfang det er foreneligt med hensynet til undersøgelsens fremme og politiets øvrige arbejde, må det ventes, at politiet tilrettelægger afhøringerne af sigtede således, at en forsvarer, der ønsker det, kan få adgang til at udøve denne beføjelse. For en sikkerheds skyld fastslår bestemmelsen, at forsvareren har ret til at stille yderligere spørgsmål.

Politiet foretager jævnligt udenretlige efterforskningshandling, der ikke - som afhøringer -

kan gentages i retten, eller som vil miste en væsentlig del af deres bevismæssige betydning ved efter- følgende reproduktion. Sådanne efterforskningskridt, der kan forventes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen som f.eks. konfrontationer, rekonstruktioner af handlingsfor- løb eller fonetisk optagelse af børns forklaringer, må sidestilles med anteciperet bevisførelse, som omhandles i udkastets § 747, og kan have den samme eller endnu større betydning for sagens afgørelse. Ligesom forsvareren efter gældende ret har krav på at medvirke ved anteciperet bevisførelse, der finder sted i retten, jfr. retsplejelovens §§ 806, stk. 3, og 818, jfr. §§ 821, stk. 1, og 810, stk. 2, således bør han - i det omfang det er praktisk gennemførligt - have krav på at kunne føre kontrol med den udenretlige tilvejebringelse af beviser af lignende betydning, som skal bruges ved domsforhandlingen. Dette er baggrunden for, at udvalget i § 745, stk. 3, stiller forslag om, at politiet så vidt muligt skal give meddelelse til forsvareren inden foretagelsen af efterforskningshandling af denne karakter, således at forsvareren kan få lejlighed til at være til stede.

..."

§ 747 i udvalgets lovudkast var sålydende:

"Retsmøde afholdes, når der fremsættes begæring om foranstaltninger, som kræver rettens medvirken. På begæring afholdes endvidere retsmøde, når det er påkrævet for at sikre bevis, som ellers må befrygtes at ville gå tabt, eller som ikke uden væsentlig ulempe eller forsinkelse vil kunne føres umiddelbart for den dømmende ret, eller når det må antages at være af betydning for efterforskningen eller af hensyn til offentlig interesse."

I bemærkningerne til lovudkastets enkelte bestemmelser er i betænkningen side 42-43 til

§ 745 blandt andet anført følgende:

" ...

Forslagets stk. 3 pålægger politiet pligt til at underrette forsvareren, inden der foretages udenretlige efterforskningskridt, der kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under sagen. Forsvareren skal endvidere have lejlighed til at være til stede. De pågældende efterforskningskridt - typisk konfrontationer, rekonstruktioner af handlingsforløb eller fonetisk optagelse af børns forklaringer - må i realiteten anses som anteciperet bevisførelse og vil kunne have en lignende betydning for sagens afgørelse. Udvalget finder derfor, at forsvareren bør have lejlighed til at være til stede ved sådanne efterforskningshandlingers foretagelse. Reglen gælder ikke ransagninger, da bevismidlet her i mindre grad er handlingens foretagelse end de forefundne genstande. Reglen finder direkte kun anvendelse på udenretlige efterforskningskridt. For indenretlige efterforskningskridt gælder bestemmelserne i § 748.

Det er ikke tilsigtet med reglen i stk. 3 at udvide området for anteciperet bevisoptagelse, men kun at regulere fremgangsmåde ved sådan bevisoptagelse. I nogle tilfælde kan praktiske vanskeligheder, navnlig hvis foranstaltningen ikke tåler opsættelse, og politiet ikke kan komme i forbindelse med forsvareren, være til hinder for anvendelse af reglen. Derfor foreskriver den

kun, at forsvareren »så vidt muligt« skal have underretning. Endvidere er der mulighed for at fravige reglen under de i forslagens stk. 4 angivne omstændigheder.

Sigtede selv har efter forslaget ikke en tilsvarende ret til at være til stede under de omhandlede efterforskningskridt.

Bestemmelserne i stk. 1 og 3 er nye, og de medfører en væsentlig udvidelse af forsvarernes krav på aktindsigt og på deltagelse i sagens behandling på efterforskningsstadiet.

..."

Af de specielle bemærkninger til bl.a. kapitel 67 og til § 745 i lovforslaget (LFF1977- 1978.1.134) anføres blandt andet følgende:

"...

Lovforslagets §§ 742-754 svarer til udvalgets lovudkast i betænkningen nr. 622/71 , § 1, nr. 16 (§§ 742-754).

...

I betænkningen har udvalget som *stk. 3* foreslået en bestemmelse, hvorefter politiet "så vidt muligt" skal underrette forsvareren om efterforskningskridt, som kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen, således at han kan få lejlighed til at være til stede.

Justitsministeriet kan tiltræde udvalgets vurdering af, at udenretlige efterforskningskridt, der ikke kan opsættes, bør kunne foretages, selv om det ikke har været muligt at komme i forbindelse med forsvareren. Man har dog fundet det rettest at præcisere rækkevidden af denne undtagelse fra underretningsspligten i bestemmelsen. Den foreslået bestemmelse i § 748, stk. 2, om underretning af forsvareren om afholdelse af retsmøder er ændret på tilsvarende måde i forhold til udvalgets forslag.

..."

Ved lov nr. 229 af 21. april 1999 om ændring af retsplejeloven blev § 745, stk. 3, udvidet til også at gælde fotoforevisninger. Af despecielle bemærkninger til bestemmelsen i lovforslaget (LFF 1998 41) fremgår bl.a. følgende:

"...

Den foreslåede ændring af § 745. stk. 3. 1. pkt. indebærer, at forsvareren får adgang til at være til stede, når der gennemføres en fotoforevisning, som må formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen. Dette svarer til, hvad der gælder ved gennemførelsen af andre efterforsknings skridt, så som afhøringer, konfrontationer m.v. Det foreslås endvidere som nyt 2. og 3. pkt., at forsvareren får adgang til at stille forslag med hensyn til gennemførelsen af det pågældende efterforskningskridt. ligesom forsvarerens bemærkninger i så henseende skal tilfores politirapporten. Forslaget, der næppe indebærer nogen væsentlig ændring i forhold til gældende praksis, skal ses i sammenhæng med forslaget til ny § 812. jf. bemærkningerne til

denne bestemmelse.

Selv om forsvareren har modtaget meddelelse om tid punktet for gennemførelsen af efterforskningskridtet, er det ikke altid muligt for den pågældende at være til stede. Det bør naturligvis have undtagelsens karakter, at disse efterforskningskridt gennemføres i forsvarerens fravær, når forsvareren har udtrykt ønske om at være til stede. Imidlertid kan der forekomme tilfælde, hvor gennemførelsen ikke kan udsættes. Det foreslås derfor, at politiet i sådanne tilfælde kan gennemføre efterforskningskridtet uden forsvarerens tilstedeværelse. Der skal i så fald uden ophold gives forsvareren meddelelse om det foretagne.

..."

Af de almindelige bemærkninger i lovforslaget til lov nr. 436 af 10. juni 2003 (LFF 2003 218), hvor § 745 d, stk. 1, som anført blev indsat, fremgår bl.a. følgende:

"...

3.1.1.3.

Ved lov nr. 243 af 8. juni 1978 blev politiet endvidere pålagt en pligt til at underrette forsvareren, inden der foretages *udenretlige efterforskningskridt*, der kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under sagen. jf. § 745. stk. 3. Forsvareren har også ret til at være til stede under sådanne efterforskningskridt i form af en konfrontation, en afhøring eller andet af lignende betydning, da disse efterforskningskridt anses for en anteciperet bevisførelse. jf. betænkning nr. 622/1971. s. 42. Forsvareren har derfor adgang til under bevisoptagelsen at varetage den sigtedes interesser. Sigtede har ikke en tilsvarende ret til at være til stede. Hvis det ikke er muligt at give meddelelse til forsvareren, kan der kun foretages uopsættelige efterforskningskridt.

Ved lov nr. 229 af 21. april 1999 blev 745. stk. 3. udvidet til også at gælde fotoforevisninger, der kan formodes at finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen. da fotoforevisninger typisk har samme formål som en konfrontation. Ved samme lejlighed blev der indsat en adgang for forsvareren til at stille forslag med hensyn til gennemførelsen af efterforskningskridtet. Forsvarerens bemærkninger i så henseende skal efter bestemmelsen tilføres politirapporten. Endvidere blev det i bestemmelsen præciseret, at i de tilfælde hvor forsvareren har modtaget meddelelse om det forestående efterforskningskridt - men hvor den pågældende ikke har mulighed for at være til stede - kan politiet gennemføre efterforskningskridtet uden den pågældendes tilstedeværelse. hvis gennemførelsen ikke kan udsættes. Der skal i så fald uden ophold gives forsvareren meddelelse om, hvad der er foretaget. Det fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget, at det skal have undtagelsens karakter, at der gennemføres udenretlige efterforskningskridt, der kan formodes at ville finde anvendelse som bevis under domsforhandlingen. i forsvarerens fravær, når forsvareren har udtrykt ønske om at være til stede. Der henvises i det hele til Folketingstidende 1998-99. tillæg A, s. 850 og 870.

..."

KENDELSE

Rapporten af 7. december 2018 fra Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab og udtalelsen af 21. juni 2019 fra Det Veterinære Sundhedsråd er omfattet af retsplejelovens § 871, stk. 2, nr. 5, og kan derfor som udgangspunkt benyttes som bevis.

Landsretten finder, at retsplejelovens § 745 d, stk. I, efter sit indhold og forarbejderne hertil må fortolkes således, at bestemmelsen er afgrænset til at omfatte bevisførelse i form af bl.a. konfrontationer og rekonstruktioner, der må sidestilles med anteciperet bevisførelse som omhandlet i retsplejelovens § 747. Et sådant afgrænset anvendelsesområde støttes tillige af, at bestemmelsen i retsplejelovens § 745 d, stk. I, ved lovændringen i 1999 blev udvidet til at omfatte fotoforevisninger. Det er karakteristisk for de efterforskningskridt, der nævnes i bestemmelsen, at de foretages af politiet, og bestemmelsen omhandler forsvarerens adgang til ligeledes at være til stede. Bestemmelsen finder derimod ikke anvendelse i tilfælde af efterforskningskridt som de foreliggende, hvor politiet har anmodet Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab om at foretage en undersøgelse og har anmodet Det Veterinære Sundhedsråd om at afgive en udtalelse.

Herefter, og da der ikke i øvrigt er grundlag for at afskære bilagene, tages anklagemyndighedens påstand til følge, således at det tillades, at bilagene kan dokumenteres og anvendes som bevis under sagen.

T h i b e s t e m m e s :

Bilag 12 og 13 kan dokumenteres og anvendes som bevis under sagen.

Sagen udsat.

Henrik Bjørnager Nielsen
/Nadia Brasch Pedersen

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 23. november 2020

Helle H. Nielsen

sektionsleder